

DR. PAVLE BLAZNIK — OSEMDESETLETNIK

FERDO GESTRIN

Visoki življenjski jubileji sami po sebi vzbujajo spoštovanje, če pa jih spremljajo še pomembni delovni uspehi in pozitivne značajske poteze slavljenca, se spoštovanju priključijo še občudovanje, cenjenost in priljubljenost. In vse to je treba povezati z visoko obletnico življenja znanstvenega svetnika dr. Pavla Blaznika.

Rodil se je 28. junija 1903 čevljarskemu mojstru v Skofji Loki, tam končal osnovno šolo, že leta 1921 maturiral na klasični gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano, se nato vpisal na zgodovinski oddelek filozofske fakultete v Ljubljani in že leta 1928 po diplomi promoviral. V času študija sta nanj močno vplivala akademska učitelja L. Hauptmann in M. Kos, ki sta ga usmerjala v gospodarsko in socialno zgodovino zlasti agrarnega področja. Poslej je vse svoje življenje posvetil zgodovinski znanosti in je še v teh visokih letih polno aktiven član zgodovinarske družine. Znanstveno preučevanje je prekinjal le po sili razmer, predvsem v vojnih in povojnih letih. Tedaj je kot begunec živel v Ljubljani in nato v Dalmaciji, od koder je odšel v partizane. V partizanski uniformi se je po osvoboditvi vrnil v Ljubljano in opravljal nekaj časa odgovorno delo pri komisiji za ugotavljanje vojne škode na kulturno-zgodovinskih spomenikih, nato pa zopet postal šolnik za več let.

Več kakor tri četrtine svojega življenja je dr. Blaznik kot človek in kot zgodovinar prisoten, cenjen in priljubljen v svojem ožjem in širšem okolju. Je človek klenega značaja, notranje uravnotežen in discipliniran, delaven in vztrajen. Ob teh lastnostih in temeljitem šolanju je vse, kar je načrtoval in česar se je lotil, tudi izpeljal do konca. Ko mu je okupator uničil knjižnico in bogate izpiske iz številnih, predvsem tujih arhivov, delo dolgih let, ni obupal. Po vojni je v arhivih izpisal uničeno svoje gradivo in ga obogatil, številčno in vsebinsko, še z novimi podatki. Čeprav že od mladih nog zavoljo šolanja in nato delovnih obveznosti odtrgan od domačega kraja, je ostal Ločan. Mestu svoje mladosti je s kulturno in strokovno dejavnostjo izkazoval svojo pripadnost, kot zgodovinar je bil zvest tudi preučevanju zgodovine Škofje Loke in njene širšega okolja s Poljansko in Selško dolino ter z delom Sorškega polja.

Po drugi plati pa je dr. Blaznik odprt do sočloveka in vsega lepega. Zato je vzljubil naravo in še posebej slovenske gore. V njih se je

kalil in sprostil; z znanimi gorniki: Čopom, Potočnikom in Hafnerjem je preplezal marsikatero steno. Je čudovit sogovornik s široko razgledanostjo, družaben in vnet tudi za zabavo in ples, mehak in senzibilen kot glasba, kateri se je zapisal že v gimnazijskih letih in ga je preživljala v študentskih časih.

Vso to dolgo dobo je dr. Blaznik kot zgodovinar uspešno deloval zlasti na treh področjih: 1) kot šolnik in pedagog, 2) kot delavec na mnogih strokovnih področjih v lokalnem, republiškem in zveznem merilu, in 3) kot raziskovalec, znanstvenik. Po končanih univerzitetnih študijah je krajši čas služboval v Ljubljani, a nato je dolga leta poučeval in končno po osvoboditvi direktoroval v Celju; izjema so bila vojna leta, ko je moral Celje kot begunec zapustiti. Šolnik je bil tudi v osvobojenem Sibeniku, kjer je kot partizanski učitelj od konca leta 1944 poučeval zgodovino. Po vrnitvi v Slovenijo je bil že oktobra 1945 poslan nazaj v Celje, kjer je kot v. d. ravnatelj spravil v tek svoj gimnazijski zavod in pomagal obnoviti celjsko srednje šolstvo. Tudi pozneje, ko se je posvetil zgolj znanstvenemu delu, se ni povsem odrekel pedagoškemu poklicu. Tako je, nedvomno najboljši poznavalec zgodovine škofjeloškega ozemlja, kot objavljani profesor cel semester predaval na filozofski fakulteti v Münchnu o kolonizaciji freisinškega zemljiškega gospostva Škofja Lo-

ka v srednjem veku. Prav tako pa je večkrat sodeloval pri izvajanju programa na tretji stopnji PZE za zgodovino.

Del svojega življenja in svojega široko zastavljenega strokovnega delovanja je posvetil rojstnemu kraju. Kot navdušen glasbenik je ustanovil, vodil in vabil amaterski orkester. Tod je bil pobudnik in ustanovitelj, a tudi eden najpožrtvovalnejših delavcev Muzejskega društva in muzeja v Škofji Loki, ki je do danes prerasel v enega najbolje urejenih lokalnih muzejev. Obe ustanovi gresta že svoji petdesetletnici naproti. Bil je njun dolgoletni predsednik, član njunih svetov in končno častni član. Delal je v raznih samoupravnih organih škofjeloških kulturnih ustanov, bil je član občinske komisije za urbanizem in urbanističnega sveta. Posebej je bedel nad delom škofjeloškega arhiva in ga napolnil z gradivom (mikrofilmi, fotokopije) iz Münchna oziroma arhiva freisinskega gospostva. Veliko vlogo je imel pri nastanku in zasnovi Loških razgledov, danes nedvomno najboljše serije zbornikov lokalnega značaja, ki je izšla že v 29 letnikih. Od leta 1957 do danes je bil tudi član uredniškega odbora in hkrati v vsaki številki pisec prispevka iz loške zgodovine. Dalje je bil dolgoletni član uredništva, a v letih 1966/71 tudi glavni urednik *Kronike*, osrednje slovenske revije za lokalno zgodovino. Pomemben je bil tudi njegov delež pri nastajanju prvih dveh knjig gospodarske in družbene zgodovine Slovencev — Agrarne panoge, ki jih je pripravila SAZU, in pri redakciji tega obsežnega dela. Vidno je bilo njegovo sodelovanje v odboru in nadzornem odboru zgodovinskega društva za Slovenijo. Številna so bila njegova predavanja na zborovanjih in kongresih zgodovinarjev in arhivarjev v slovenskem in jugoslovanskem okviru pa tudi v tujini. Zavoljo izrednega poznavanja arhivov in arhivskega gradiva za posamezna obdobja in področja slovenske zgodovine uspešno in zelo intenzivno sodeluje že vrsto let pri delu na restituciji arhivov iz Avstrije. Že leta 1949 ga je zvezna vlada imenovala za člana restitucijske komisije, delal v letih 1959/60 v Avstriji kot član te komisije, kamor se je pogosto ponovno vračal vse do danes.

Če je dr. Blaznik vse do začetka leta 1950 vidno posegal na znanstveno raziskovalno področje ob drugem poklicnem delu, se je po tem letu njegovo znanstveno delo razmahnilo v širino in globino. V letih 1950/4 je bil znanstveni sodelavec v Inštitutu za politično ekonomijo, ki ga je ustanovil prof. Vojska na ekonomski fakulteti. V naslednjih treh letih je znanstveno delal v Državnem arhivu Slovenije. V začetku decembra leta 1957 pa je prišel kot prvi stalni nameščeneec na sedanji Inštitut Milka Kosa pri SAZU in ga je kot znanstveni svetnik formalno zapustil šele ob koncu preteklega leta. Tu je bil med drugim tajnik in vodja odseka za agrarno zgodovino. Razprave in članke iz svoje po številu enot bogate bibliografije je objavljial kar v poldrugem ducatu revij in časopisov (zgodovinski časopis, *Kronika*, *Loški razgledi*, *Geografski vestnik*, *Razprave SAZU*, *Glasnik Muzejskega društva*, *Časopis za zgodovino in narodopisje*, *Arhivist*, *Situla* itd.) in napisal več samostojnih publikacij. V vrh njegovega znanstvenega dela štejemo izdajo virov *Srednjeveški urbarji freisinske škofije* (SAZU, 1963), sintetično delo, rezultat lokalnih študij, *Škofja Loka in loško gospostvo 973—1803* (Ljubljana 1973) in prispevke v *Agrarnih panogah I—II* (Ljubljana 1970, str. 29—127 skupaj s soavtorji, 149—160, 161—184, 185—196, 611 do 616; Ljubljana 1980, str. 241—278). Danes sodi dr. Blaznik med vodilne strokovnjake za gospodarsko in družbeno zgodovino slovenskega agrara v obdobju fevdalizma in je nedvomno vodilni specialist za lokalno zgodovino v praksi in v teoriji. Od leta 1973 dalje pa je v vedno večji smeri posegal tudi v širšo slovensko zgodovino. Toda njegov znanstveni duh še vedno snuje in pripravlja več pomembnih del, med drugim tudi topografsko obdelavo *Štajerske v srednjem veku*.

Člani uredniškega odbora *Kronike* in vsi njeni sodelavci dr. Blazniku iz vsega srca želimo ob visokem življenjskem prazniku vse dobro in lepo, še dolgo vrsto let trdne in pokončne hoje, klenega zdravja, veliko osebnega zadovoljstva in sreče pa tudi še veliko delovnih sposobnosti, da bo mogel zastavljene si naloge dokončati in z njimi še dodatno obogatiti slovensko zgodovinopisje.